Offentliggjort d. 27. september 2016

Hævning på moders konto – kvalifikation som gave - SKM2016.414.BR ©

Af advokat (L) Bodil Christiansen og
advokat (H), cand. merc. (R) Tommy V. Christiansen
www.v.dk

Byretten fandt ved en netop offentliggjort dom af 7/4 2016, at en skatteyders i alt 5 hævninger på samlet 2,6 mio. kr. på en bankkonto tilhørende skatteyderens mor, der siden var afgået ved døden, måtte anses som afgiftspligtige gaver for skatteyderen. Skifteretten havde ikke forudgående reageret på disse transaktioner.

Sagen omhandler den desværre i praksis ofte forekommende situation, hvor en arving som fuldmægtig hæver penge i banken på vegne af arvelader, men hvor der efterfølgende ikke kan redegøres for, hvordan pengene er anvendt. Bobestyreren var tilsyneladende i denne sag blevet så hårdhudet, at der først blev reageret på arvingens dispositioner, da SKAT reagerede.

Byrettens dom af 7/4 2016 drejer sig om et problem, som næppe nogen bobestyrer af et dødsbo undgår i løbet af karrieren, nemlig den civilretlige henholdsvis den skatte- og afgiftsretlige kvalifikation af hævninger, som en arving eller eventuelt tredjemand har foretaget på afdødes bankkonto før dødsfaldet.

Kan den hjælpsomme arving m.v. ved behørig dokumentation godtgøre at hævningerne er foretaget med henblik på betaling af afdødes udgifter eller til overgivelse til afdøde, slutter sagen der.

Mere kompliceret er de desværre ikke sjældent forekommende tilfælde, hvor arvingen ikke på troværdig måde kan redegøre for de midler, som arvingen har hævet på afdødes konto.

Offentliggjort d. 27. september 2016

Er midlerne tilgået arvingen, rejser sig videre spørgsmålet om, hvorvidt arvingens erhvervelse af midlerne skal kvalificeres som et **lån**, herunder tilfælde, hvor arvingen ganske enkelt på uretmæssig måde har tilegnet sig midlerne, eller som en **gave fra afdøde**. I sidstnævnte tilfælde aktualiseres videre spørgsmålet om, hvorvidt arvingen og afdøde har draget de relevante skatte- og afgiftsretlige konsekvenser af midlernes overgang til arvingen. Der bortses i nærværende sammenhæng fra tilfælde, hvor arvingen har udnyttet arveladers manglende overblik over sin økonomi.

Spørgsmålet om den **civilretlige** kvalifikation af hævningen må i sagens natur i første række afgøres på grundlag af de konkrete forhold i sagen. Herunder må efter min opfattelse henses til de faktiske omstændigheder i videre forstand.

Foreligger der ingen pejlemærker, der kan antyde en kvalifikation som enten lån eller gave, forekommer håndteringen uklar: Jeg er ikke bekendt med, at der skulle foreligge en formodningsregel om kvalifikation af hævningen som enten lån eller gave.

Den **skatteretlige** kvalifikation må i sagens natur som udgangspunkt baseres på den civilretlige kvalifikation.

SKM2016.414.BR

Men som sagen afgjort ved byretsdommen ref. i SKM2016.414.BR illustrerer, er en civilretlig kvalifikation ikke en nødvendig forudsætning for at drage de skatte- og afgiftsretlige konsekvenser af et givet hændelsesforløb.

Sagen drejede sig om en søn, der i 2010 og 2012 ad 5 omgange hævede i alt 2,6 mio. kr. på sin moders bankkonto. Moderens kontantbeholdning stammede fra hendes salg af sit hus i forbindelse med flytning til plejehjem. Moderen afgik ved døden i juni 2013. Efter det oplyste havde moderen forud for den første hævning ved et udateret dokument givet sønnen fuldmagt til *"…i enhver henseende at … disponere på ….konto eller depot."* i det pågældende pengeinstitut.

Offentliggjort d. 27. september 2016

Af et referat af møde mellem bobestyreren og moderens kunderådgiver i pengeinstituttet fremgik, at rådgiveren bl.a. havde forklaret, at hun - forinden den første udbetaling - havde ringet til afdøde og fået at vide, at det skulle hun ikke blande sig i, men blot udbetale, og at der efterfølgende ville komme yderligere anmodninger om udbetaling af større beløb, som hun blot skulle efterkomme. Kunderådgiveren udarbejdede et internt notat herom.

Sønnen forklarede for Skifteretten under boets behandling bl.a., at han havde givet de kontante beløb til moderen og ikke selv havde modtaget nogen del af dem, og videre, at han i forbindelse med rydningen af moderens bolig ikke stødte på noget større kontantbeløb. Boet foretog herefter ikke videre i sagen.

Af afdødes testamente fremgik bl.a., at afdødes andet barn, en datter, alene skulle arve sin tvangsarv.

Efter boets afslutning anlagde SKAT sag mod sønnen med påstand om, at han skulle indgive gaveanmeldelser og svare gaveafgift af den gaveafgiftspligtige del af det samlede beløb på 2,6 mio. kr.

Ved byrettens dom af 7/4 2016 blev sønnen dømt i overensstemmelse med de af SKAT nedlagte påstande.

Baseret på en meget udførlig gennemgang af sagens forhold nåede byretten frem til, at sønnen havde haft en særlig anledning til at sikre sig, at de betydelige beløb, hævet under omstændigheder som på baggrund af oplysningerne i sagen i øvrigt måtte betegnes som usædvanlige, var tilgået moderen. På den baggrund og på baggrund af den nære relation mellem sønnen og moderen, var der en sådan formodning om, at beløbene var tilgået sønnen som gave.

Det påhvilede herefter sønnen at godtgøre, at beløbene var tilgået moderen. Sønnen fandtes ikke at have godtgjort, at beløbene ikke var tilgået ham.

Offentliggjort d. 27. september 2016

Vel næppe overraskende blev sønnen herefter, som allerede nævnt, dømt i overensstemmelse med de nedlagte påstande.

Dommen forekommer under de foreliggende omstændigheder - herunder at Skifteretten og bobestyreren ikke foretog sig yderligere i sagen - korrekt.

Set fra et arveretligt synspunkt vil sagen normalt dreje sig om, hvorvidt der er tale om et udlån eller en gave, idet øvrige arvinger i boet i sagens natur vil ønske at få midlerne tilbageført til boet. Om denne problemstilling er dommen lidet oplysende.

Dommen synes således ikke at kunne tages som udtryk for, at der gælder en formodning for, at forsvundne midler skal anses som en gave fremfor et udlån, hverken i civilretlig eller i skatte- og afgiftsretlig henseende.

——— o ———